

Poškozování cizích práv a trestný čin podvodu

Směřuje-li podvodné jednání k porušení či ohrožení majetkových práv, nemůže jít o trestný čin poškozování cizích práv podle § 209 tr. zákona, ale v úvahu přichází pouze trestný čin podvodu podle § 250 tr. zákona. Tento závěr platí i pro případ, že subjekt uváděný v omyl není totožný s tím, ke škodě jehož majetku dojde k obohacení.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 4 Tdo 1323/2007, ze dne 27.3.2008)

Nejvyšší soud České republiky projednal v neveřejném zasedání dovolání obviněných A. J. a M. S., proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 18. 6. 2007 sp. zn. 13 To 136/2007, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Kladně pod sp. zn. 3 T 60/2006, a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. řádu se usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 18. 6. 2007 sp. zn. 13 To 136/2007, a rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 6. 3. 2007 sp. zn. 3 T 60/2006, zrušují. Podle § 265k odst. 2 tr. řádu se současně zrušují všechna další rozhodnutí, na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l tr. řádu se přikazuje Okresnímu soudu v Kladně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Kladně ze dne 6. 3. 2007 sp. zn. 3 T 60/2006, byli obvinění A. J. a M. S. uzáni vinnými trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zákona (ad 1 výroku) a A. J. i trestným činem poškozování cizích práv podle § 209 odst. 1 písm. a) tr. zákona (ad 1, 2 výroku).

Obviněný A. J. byl podle § 250 odst. 2 tr. zákona za použití § 35 odst. 1 tr. zákona odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku. Podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zákona byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání jednoho a půl roku.

Obviněný M. S. byl podle § 250 odst. 2 tr. zákona odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání osmi měsíců. Podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zákona byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu jednoho roku.

Podle § 229 odst. 1 tr. řádu byl poškozený M. J., odkázán se svým nárokem na náhradu škody na občanskoprávní řízení.

Podkladem výroku o vině se stalo zjištění soudu prvního stupně, že oba obvinění od konce září 2004 do 12. 10. 2004 v K., a to A. J. jako osoba vystupující za společnost S., I., s. r. o., která byla jediným akcionářem společnosti B. C., a. s., a M. S. jako obchodní zástupce firmy S., I., s. r. o., vyzývali M. J., jemuž firma B. C. měla uhradit fakturu ze dne 14. 9. 2004 na částku 494.551,80 Kč a fakturu ze dne 3. 10. 2004 na částku 1.002.796,20 Kč za práce a materiál na rekonstrukci bytového domu S., aby uzavřel se společností S., I., s. r. o., smlouvu o podnájmu nebytových prostor na halu a pozemky v katastrálním území H., zapsané na listu vlastnictví, s tím, že může tyto prostory užívat do 1. 7. 2024 pro své podnikání, jinak mu nebudou vůbec proplaceny jeho vystavené faktury, v případě uzavření však bude moci užívat nebytové prostory a jako úhrada podnájmu bude započtena úhrada faktur vystavených M. J. společností B. C., neboť zápočtem faktur předem uhradí platbu za pronájem, M. J.

proto 12. 10. 2004 v K. - S., v kanceláři firmy B. C., a. s., za přítomnosti obou obviněných podepsal jako podnájemce smlouvu o podnájmu nebytových prostor, v níž jako nájemce vystupovala společnost S., I., s. r. o., zastoupená P. P., podpis P. P. však napodobil obviněný A. J., součástí smlouvy byl i souhlas s podnájemní smlouvou ze strany údajného vlastníka nemovitosti společnosti B. C., a. s., zastoupené předsedou představenstva P. P., jehož podpis však napodobil obviněný A. J., dne 12. 10. 2004 před podpisem smlouvy vyplatil obviněný M. S. za společnost B. C. M. J. 50.000,- Kč na úhradu faktury a po podpisu smlouvy uhradil obviněný A. J. M. J. částku 44.000,- Kč, dále vystavil obviněný A. J. za společnost S., I., s. r. o., na částku 400.000,- Kč na platbu podnájmu, výdajový pokladní doklad na částku 400.000,- Kč, který podepsal M. J. jako pokladník, dále jako příjemce byla uvedena firma S., I., s. r. o., a doklad byl opatřen razítkem firmy B. C., a. s., a podpisem P., P. však podepsal obviněný A. J., došlo tak k formální úhradě faktury vystavené M. J. ve výši 400.000,- Kč, a to ústně dohodnutým zápočtem mezi pohledávkou, kterou mu měla uhradit firma B. C. a pohledávkou, kterou měl uhradit M. J. firmě S., I. na podnájem nebytových prostor, takto oba obvinění - J. a S. - postupovali v úmyslu způsobit škodu M. J., neboť věděli, že pronajímanou nemovitost v H. dosud vlastní firma S., s. r. o., se sídlem H., dále oba obvinění věděli, že na pozemcích vázne zástavní právo a je nařízena exekuce, takže s pozemky nelze běžným způsobem nakládat a po dobu 20 let je nerušeně užívat, kupní smlouva mezi společnostmi S., s. r. o., a B. C., a. s., byla uzavřena s datem 23. 9. 2004 a návrh na vklad do katastru nemovitostí byl podán 29. 9. 2004, poškozený M. J. tak neobdržel 400.000,- Kč, částku, jejíž převzetí podepsal, vznikla mu tak škoda ve výši 400.000,- Kč v důsledku neuhrazení části faktury, obviněný A. J. dále porušil práva P. P. jako statutárního zástupce společnosti B. C., a. s., a S., I., s. r. o., zapsaného v obchodním rejstříku, a vystavil P. P. podezření z protiprávního jednání tím, že za něho podepsal shora uvedené dokumenty.

Pod bodem 2) výroku rozsudku byl obviněný A. J. uznán vinným trestným činem poškozování cizích práv podle § 209 odst. 1 písm. a) tr. zákona, jehož se dopustil tím, že

a) dne 12. 10. 2004 v K., v kanceláři společnosti B. C., a. s., v ulici C. B., napodobil podpis P. P. jako jednatele společnosti S., I., s. r. o., se sídlem P., T., na fakturu ze dne 12. 10. 2004 na částku 1.087.500,- Kč, v níž byla jako dodavatel uvedena firma S., I., s. r. o., a jako odběratel uveden M. J., a předmětem plnění byla platba podnájmu podle smlouvy o podnájmu nebytových prostor ze dne 1. 10. 2004,

b) dne 21. 10. 2004 v K., v kanceláři společnosti B. C., a. s., v ulici C. B., napodobil podpis P. P. jako předsedy představenstva firmy B. C., a. s., se sídlem P., ulice P., a to:

- na žádosti jménem společnosti B. C., a. s., adresované M. J. k rozsáhlému doplnění podkladů k faktuře ze dne 3. 10. 2004 na částku 1.002,796,20 Kč za práce a materiál pro rekonstrukci bytového domu S.,
- v dopise vytykajícím průtahy ve stavebních pracích a s požadavkem na přesný harmonogram plánovaných prací,
- na žádosti o rozpočty na vyjmenované práce,

tímto jednáním obviněný A. J. porušil práva P. P. jako statutárního zástupce společnosti B. C., a. s., a S., I., s. r. o., zapsaného v obchodním rejstříku a vystavil ho podezření z protiprávního jednání, neboť jednal ve snaze oddálit povinnost uhradit splatnou fakturu M. J. a vyžadoval od M. J. provedení dalších prací bez uhrazení předchozích faktur.

Proti citovanému rozsudku podali oba obvinění odvolání, která ve veřejném zasedání konaném dne 18. 6. 2007 projednal Krajský soud v Praze. Ten svým usnesením sp. zn. 13 To 136/2007 odvolání obou obviněných podle § 256 tr. řádu zamítl jako nedůvodná.

Prostřednictvím dvou obhájců podali oba obvinění ve lhůtě podle § 265e tr. řádu proti usnesení Krajského soudu v Praze ve spojení s rozsudkem Okresního soudu v Kladně dovolání, ve kterém napadají výrok o vině a ve vazbě na něj i výrok o trestu s tím, že se odkazují na dovolací důvod podle

§ 265b odst. 1 písm.l) tr. řádu v jeho druhé alternativě, tedy že odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení o odvolání věcně a vzhledem k tomu, že neshledal řádný opravný prostředek důvodným, zamítl jej dle § 266 tr. řádu (jde zjevně o písařskou chybu, odvolání byla zamítnuta podle § 256 tr. řádu), ačkoliv byl v řízení předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu.

Oba dovolatelé důvod dovolání dle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu spatřují v tom, že rozhodnutí soudu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení skutku, tak i jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

V dovolání podaném prostřednictvím advokátky JUDr. M. K. obviněný A. J. soudu prvního stupně vytýká, že jednání popsané ve výrocích ad 1), ad 2), shodném ve všech znacích, kterými je skutek vymezen, posoudil jako skutky dva, ačkoli jde o jedno jednání, které charakterizuje shodný následek, který byl sice nesprávně posouzen jako škoda na cizím majetku, což však na zachování totožnosti skutku nemá vliv, protože skutkem je souhrn popsáných skutkových okolností, nikoliv jejich právní posouzení. Vzhledem k tomu, že tento obviněný napadá i nesprávné právní posouzení jeho jednání jako trestného činu podvodu, nepovažuje za praktické se zabývat otázkou, zda jednočinný souběh shora uvedených trestných činů je vyloučen z důvodu poměru jejich faktické konzumpce, popřípadě jiné právní skutečnosti téhož významu. Dovolatel uvádí, že jde-li o jeden skutek, mělo by se jednat o souběh trestných činů poškozování cizích práv dle § 209 tr. zákona a podvodného jednání, který je ve všech jeho zákonných modifikacích (dle § 250, § 250a, § 250b tr. zákona) zásadně vyloučen.

Obviněný A. J. dále namítl, že ad 2) z hlediska právní kvalifikace nepřichází právní posouzení dle ustanovení § 209 tr. zákona v úvahu proto, že popsáním jednáním nemohlo dojít ke způsobení vážné újmy na právech pana P., který byl oprávněn a povinen z titulu své funkce vytknout průtahy stavebních prací, požadovat jejich harmonogram a žádat rozpočet na vyjmenované práce. Poškození jeho práv ve vztahu k policii, jak v odůvodnění rozsudku zmiňuje nalézací soud, je dle názoru dovolatele irelevantní.

Oba dovolatelé dále namítají, že se trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zákona měli oba podle právní věty rozsudku dopustit tím, že ke škodě cizího majetku sebe nebo jiného obohatili tím, že uvedli někoho v omyl, využili něčího omylu nebo zamlčeli podstatné skutečnosti, a způsobili tak na cizím majetku škodu nikoliv malou. Dovolatelé poukazují na to, že jde o trestný čin charakterizovaný škodou na cizím majetku a že na straně 30 v odůvodnění rozsudku nalézací soud dospěl ke zjištění, že škodu na cizím majetku obžalovaní způsobili tím, že „se podvodně podvodným jednáním zmocnili částky nejméně 400.000,- Kč na úkor poškozeného M. J.“. Podotýkají, že popis skutku, ani žádné zjištění v odůvodnění rozsudku není podkladem pro závěr o zmocnění se jakékoliv finanční částky obžalovanými.

Dále dovolatelé uvádějí, že pokud soud dospěl k závěru, že obvinění věděli, že podnájem ani krátkodobý nemůže být ohledně objektu společnosti S. realizován, neboť majitel firmy nemůže platně svůj nemovitý majetek prodat, ani činit jakoukoli jinou dispozici s tímto majetkem, z mnoha důvodů rozvedených v odůvodnění soudních rozhodnutí, musí předpokládat i u obviněných vědomost o tom, že taková smlouva je neplatná a tedy že je obviněným alespoň v obecné rovině zřejmé, že zamýšlené započtení nemůže mít dlouhého trvání.

Dále dovolatelé uvedli, že se nezmocnili finančních prostředků poškozeného, a jestliže získali potvrzený výdajový doklad o tom, že uhradili fakturu v hodnotě 400.000,- Kč, získal poškozený současně výdajový doklad o úhradě stejné částky za podnájem. Tím nedošlo k neoprávněnému rozmnožení majetku uvedené společnosti na úkor poškozeného, tedy k obohacení jiného a majetek poškozeného tím nebyl zmenšen, protože z důvodu neplatnosti smlouvy měl nárok na vrácení tohoto „plnění“ a současně mu zůstal nárok na úhradu pohledávky z faktur.

Soud prvního stupně vyřešil otázku platnosti uzavřené smlouvy o podnájmu nebytových prostor mezi poškozeným J. a společností S., I., s. r. o. jako předběžnou otázku podle § 9 odst. 1 tr. řádu tak, že se jedná od samého počátku o smlouvu neplatnou. Výsledkem jednání obviněných jako účastníků takové smlouvy nemohlo být tedy platné započtení pohledávky poškozeného a tím dojít k trvalému snížení objemu jeho majetku a obohacení jiného ušetřením jeho nákladů.

Další námitkou dovolatelů je, že závěr soudu o vědomosti obžalovaných, že svědek P. nemůže z důvodů jemu známých s předmětnou nemovitostí disponovat, nemá oporu v odpovídajícím skutkovém zjištění a závěr soudu o subjektivní stránce ve vztahu k této okolnosti v soudních rozhodnutích absentuje.

Dovolatelé dále tvrdí, že nemohli být ani srozuměni s tím, že by v důsledku neplatného podnájmu, jako jejich podvodného jednání, mohlo dojít ke škodě na cizím majetku a k obohacení jiného. Sama okolnost, že soud vzal za prokázané, že tehdejšího předsedu představenstva spol. B. C., a. s. a jednatele spol. S., I., s. r. o. P. P. obviněný A. J. podepisoval, dle jejich názoru ke způsobení škodlivého následku nemohla vést, protože ve vztahu k majetku poškozeného jde toliko o okolnost svědčící pro neplatnost smlouvy a neplatnost provedeného zápočtu.

Zpochybnili rovněž koncepci způsobené škody tak, jak byla vyslovena soudem nalézacím a potvrzena soudem odvolacím, a vyslovili názor, že předmětným jednáním žádná škoda způsobena nebyla. Pokud soud druhého stupně dovodil, že škoda měla být způsobena ústním „zápočtem“, pak dovolatelé namítají, že tento názor nebyl potvrzen žádným důkazem, k žádnému zápočtu nedošlo a ani dojít nemohlo.

Oběma soudům dovolatelé vytýkají závěry založené na hodnocení znaleckého posudku znalkyně JUDr. H. Dle jejich názoru je tento důkaz jednoznačně v prospěch obviněného A. J., oba soudy však docházejí k opačnému názoru a předmětný znalecký posudek hodnotí jako důkaz svědčící o vině obžalovaných.

V petitu dovolání podaných prostřednictvím obou advokátů dovolatelé navrhli, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a aby věc přikázal soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí. Dovolatelé vyslovili souhlas s projednáním dovolání v neveřejném zasedání.

K podanému dovolání se v souladu s ustanovením § 265h odst. 2 tr. řádu písemně vyjádřil státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen státní zástupce). Podle jeho názoru existuje rozpor mezi uplatněnou námitkou týkající se způsobu hodnocení závěrů znaleckého posudku, který podala znalkyně JUDr. H. v otázce stanovení pravosti podpisů P. P., a posouzení, zda autorem těchto falešných podpisů je obviněný A. J., a použitým dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu. Není pochyb o tom, že dovolatelé napadají způsob jakým soudy hodnotily provedené důkazy a dovozují tudíž nesoulad procesního postupu soudů obou stupňů s ustanoveními § 2 odst. 5, 6 tr. řádu.

Naopak ostatní námitky dovolatelů pokládá státní zástupce za relevantní a napovídající dovolacím důvodům uvedeným v § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. řádu, přičemž s jejich obsahem se v podstatě ztotožnil. Poukázal na zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu podvodu podle § 250 tr. zákona, a především na nutnou existenci podvodného úmyslu obviněných již při uzavírání smluv o provedení prací a dodávek materiálu, což dle jeho názoru nebylo dosud procesním postupem soudů obou stupňů náležitě zjištěno.

Vyslovil pochybnost, zda v případě poškozeného P. byla jednáním obviněných porušena jeho majetková či nemajetková práva. Navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, odst. 2 tr. řádu zrušil usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 18. 6. 2007 sp. zn. 13 To 136/2007, a rozsudek

Okresního soudu v Kladně ze dne 6. 3. 2007 sp. zn. 3 T 60/2006, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Dále navrhl věc podle § 265l odst. 1 tr. řádu přikázat Okresnímu soudu v Kladně, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Zároveň navrhl, aby toto rozhodnutí bylo učiněno v neveřejném zasedání, s jehož konáním vyslovil souhlas i pro případ jiného než navrhovaného rozhodnutí (§ 265r odst. 1 tr. řádu).

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. řádu) dále zkoumal, zda v předmětné věci jsou splněny podmínky přípustnosti dovolání podle § 265a tr. řádu. Shledal, že dovolání je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. řádu, neboť napadá rozhodnutí soudu druhého stupně, kterým bylo pravomocně rozhodnuto ve věci samé a směřuje proti rozhodnutí, jímž byl zamítnut řádný opravný prostředek (odvolání) proti rozsudku uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) tr. řádu, kterým byl obviněný uznán vinným a byl mu uložen trest.

Poněvadž dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v ustanoveních § 265b tr. řádu, bylo dále zapotřebí posoudit otázku, zda uplatněný dovolací důvod lze podřadit pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, na který je v dovolání odkazováno. Toto zjištění je základní podmínkou přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem (§ 265i odst. 3 tr. řádu).

Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. To znamená, že s poukazem na uvedený dovolací důvod není možné se domáhat přezkoumání skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno. Skutkový stav je při rozhodování o dovolání hodnocen pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. Dovolací soud musí přitom vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku, a je povinen zjistit, zda je právní posouzení skutku v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav. Východiskem pro existenci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu proto bude především soudem zjištěný skutkový stav věci formulovaný v popisu skutku v příslušném výroku napadeného rozhodnutí ve věci samé, popř. i další okolnosti relevantní z hlediska norem hmotného práva (především trestního, ale i jiných právních odvětví).

V souvislosti s výkladem shora uvedeného dovolacího důvodu nutno mít za to, že uplatněnému dovolacímu důvodu neodpovídají námitky dovolatelů, v jejichž rámci sami hodnotí výsledky provedeního dokazování a ve spojení s tím činí vlastní skutkové a právní závěry. Tento závěr je nutno učinit zejména ve vztahu k hodnocení grafologického znaleckého posudku.

Pod podaný dovolací důvod lze podřadit námitku nesprávného právního posouzení vyplývající z podaného právního posouzení skutku, a to

- tvrzení obviněných, že jako spolupachatelé podle § 9 odst. 2 tr. zákona nemohli být uznáni vinnými trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zákona, neboť jejich jednání nevykazuje obligatorní znak skutkové podstaty tohoto trestného činu, kterým je způsobení škody,
- výhrada, že jednání obviněného A. J. popsané pod body 1) a 2) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně nemělo být posuzováno jako dva samostatné trestné činy poškozování cizích práv podle § 209 odst. 1 písm. a) tr. zákona, nýbrž jako jediný skutek,
- námitka, že za daných skutkových podmínek je vyloučen jednočinný souběh trestného činu podvodu podle § 250 tr. zákona a trestného činu poškozování cizích práv podle § 209 tr. zákona,
- námitka, že nedošlo k neoprávněnému rozmnožení majetku společnosti B. C., a. s. na úkor

poškozeného M. J., což podle dovolatelů znamená, že nebyl naplněn další ze znaků skutkové podstaty trestného činu podvodu podle § 250 tr. zákona, kterým je obohacení sebe nebo jiného,

- výhrada, že soudy nesprávně vyhodnotily otázku platnosti uzavřené smlouvy o podnájmu nebytových prostor mezi poškozeným M. J. a společností S., I., s. r. o., s tím, že se od samotného počátku jedná o smlouvu neplatnou,
- tvrzení o absenci zavinění ve formě úmyslu ve vztahu k naplnění dalšího znaku trestného činu podvodu podle § 250 tr. zákona, kterým je „uvedení někoho v omyl“.

Výše citované námitky lze podřadit pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu proto, neboť skutkové okolnosti, jež jsou uvedeny ve skutkové větě výroku o vině nekorespondují s použitou právní kvalifikací jejich jednání, a současně se nedomáhají dovolatelé zjištění odlišných a zjevně příznivějších okolností, než jaké soudy obou stupňů vzaly při svém rozhodování v úvahu.

O správné právní posouzení skutku se jedná tehdy, je-li popis skutku uvedený ve výroku rozsudku v souladu s právní větou, která obsahuje formální zákonné znaky skutkové podstaty konkrétního trestného činu. Naproti tomu o nesprávné právní posouzení skutku půjde v případě, kdy popis skutku vyjádřený ve skutkové větě výroku rozsudku beze zbytku neodpovídá formálním znakům použité skutkové podstaty trestného činu, jež jsou vyjádřeny v právní větě výroku. Nadto nutno konstatovat, že o nesprávné právní posouzení skutku půjde vždy i v případě, kdy sice skutková věta i právní věta budou v souladu, avšak skutek nedosahuje potřebného stupně společenské nebezpečnosti.

Trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zákona se obvinění podle rozsudku soudu prvního stupně dopustili tím, že jako osoby vystupující za společnost S., I., s. r. o., která byla jediným akcionářem společnosti B. C., a. s., vyzývali M. J., aby uzavřel smlouvu o podnájmu nebytových prostor na halu a pozemky v k. ú. H. s tím, že tyto může užívat do 1. 7. 2024, jinak mu nebudou prolaceny faktury za práce na rekonstrukci bytového domu S., prováděné M. J. a financované firmou B. C., a. s., znějící na částku 494.551,80 Kč a 1.002.796,20 Kč, kdy jako úhrada podnájmu bude započtena úhrada faktur, proto dne 12. 10. 2004 poškozený M. J. podepsal s nájemcem – společností S., I., s. r. o. – smlouvu o podnájmu nebytových prostor, na které podpis P. P., jednatele firmy S., I., s. r. o., a současně předsedy představenstva společnosti B. C., a. s. napodobil obviněný A. J. Součástí smlouvy byl i souhlas s podnájemní smlouvou ze strany údajného vlastníka nemovitosti – společnosti B. C., a. s. – přičemž podpis P. P. opět napodobil obviněný A. J., když před podpisem smlouvy vyplatil obviněný M. S. za společnost B. C., a. s., poškozenému M. J. částku 50.000,- Kč a obviněný A. J. po podpisu smlouvy za společnost S., I., s. r. o., částku 44.000,- Kč, dále obviněný A. J. vystavil fakturu na částku 400.000,- Kč, čímž mělo dojít k formální úhradě faktury vystavené M. J., a to ústně dohodnutým zápočtem mezi oběma pohledávkami, přičemž obviněný A. J. a M. S. tak postupovali v úmyslu způsobit škodu poškozenému M. J., neboť věděli, že pronajímanou nemovitost v H. dosud vlastní firma S., s. r. o., a dále jim bylo známo, že na pozemcích vázne zástavní právo a je nařízena exekuce, takže s pozemky nelze běžným způsobem nakládat a po dobu dvaceti let je nelze nerušeně užívat, v důsledku čehož poškozený M. J. neobdržel částku ve výši 400.000,- Kč, jejímž převzetí podepsal, tudíž škoda způsobená jednáním obviněných v neprospěch poškozeného M. J. činí 400.000,- Kč.

Trestného činu podvodu podle § 250 tr. zákona se dopustí ten pachatel, který úmyslným jednáním ke škodě cizího majetku sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti a způsobí tak na cizím majetku zákonem kvalifikovanou škodu.

Trestný čin podvodu je trestný čin úmyslný, přičemž k naplnění jeho skutkové podstaty je nezbytné, aby úmysl pachatele zahrnoval všechny znaky jeho objektivní stránky (tj. podvodné jednání v některé z výše uvedených forem, následek a příčinný vztah mezi jednáním a následkem). Ve smyslu ustanovení § 250 tr. zákona se za naplnění znaku „uvede někoho v omyl“ považuje takové jednání pachatele, kterým předstírá okolnosti, jež nejsou v souladu se skutečným stavem věci. Ze strany

pachatele tak musí jít o vědomé poskytnutí nepravdivých informací. Soud prvního stupně dospěl k závěru o vědomosti obou obviněných, že svědek P. nemůže z důvodů jemu známých předmětnou nemovitostí disponovat, bez odpovídajícího skutkového zjištění. Závěr o subjektivní stránce ve vztahu k této okolnosti absentuje.

Jednání obou obviněných by vykazovalo znaky trestného činu podvodu podle § 250 tr. zákona pouze tehdy, bylo-li by prokázáno, že jednali s podvodným úmyslem již při uzavírání smluv na provedení prací a dodávek materiálu na rekonstrukci bytového domu S. mezi firmou B. C., a. s. a poškozeným M. J., které byly poškozeným později fakturovány fakturou ze dne 14. 9. 2004 na částku 494.551,80 Kč, respektive fakturou ze dne 3. 10. 2004 na částku 1.001.796,20 Kč, přičemž tento závěr z dosud zjištěných okolností učinit nelze. Lze pouze dovodit, že jednání obviněných A. J. a M. S. směřovalo ke zmaření uspokojení poškozeného M. J. jako věřitele ze smluv na provedení prací a dodávek materiálu na rekonstrukci zmíněného bytového domu. Obsah a charakter příslušných závazkových vztahů, plynoucích z uzavřených smluv nebyl žádným ze soudů podroben dokazování a jejich obsah vyhodnocen.

Je třeba poukázat na skutečnost, že jednání pachatele směřující ke zmaření uspokojení věřitele učiněné až v době existence závazkového vztahu, a nikoli v době jeho vzniku, může vykazovat znaky skutkové podstaty trestného činu poškozování věřitele podle § 256 tr. zákona, ne však znaky trestného činu podvodu podle § 250 tr. zákona, byť by šlo o jednání mající podvodný charakter (srov. R 53/2003 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Zatímco objektem trestného činu podvodu podle § 250 tr. zákona je cizí majetek, což znamená, že citovaným ustanovením jsou chráněna majetková práva fyzických a právnických osob před jednáním majícím povahu jednání podvodného, ustanovení § 209 tr. zákona chrání za splnění dalších předpokladů jiná než majetková práva těchto subjektů.

Lze konstatovat, že směřuje-li podvodné jednání k porušení či ohrožení majetkových práv, nemůže jít o trestný čin poškozování cizích práv podle § 209 tr. zákona, popřípadě o souběh těchto trestných činů, ale v úvahu přichází pouze trestný čin podvodu podle § 250 tr. zákona. Tento závěr platí i pro případ, že subjekt uváděný v omyl není totožný s tím, ke škodě jehož majetku dojde k obohacení.

V daném případě směřovalo jednání obviněných A. J. a M. S. především k podvodnému snížení hodnoty závazku, jenž měla společnost B. C., a. s. vůči poškozenému M. J., a to za použití dokladů, které měl namísto P. P. podepsat jeho jménem obviněný A. J. Použití těchto dokladů v posuzované věci je třeba hodnotit jako pouhý prostředek k naplnění společného podvodného záměru obviněných A. J. a M. S. Činem obviněných byla primárně poškozena majetková práva poškozeného M. J. Pokud jde o práva poškozeného P. P., nelze z učiněných skutkových zjištění dovodit, že by se jednání obviněných promítlo do porušení jeho majetkových či nemajetkových práv.

S přihlédnutím k okolnostem rozvedeným v předchozích odstavcích dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu odvolatel A. J. uplatnil relevantně, když ze skutkové věty výroku rozsudku soudu prvního stupně jednoznačně nevyplývá naplnění zákonných znaků trestného činu poškozování cizích práv podle § 209 odst. 1 písm. a) tr. zákona, jímž byl obviněný uznán vinným, a to ani po stránce objektivní ani subjektivní. Stejný závěr – že dovolací důvod podle § 265 odst. 1 písm. g) tr. řádu – byl uplatněn relevantně činí Nejvyšší soud i pokud jde o námitky obou obviněných ve vztahu k trestnému činu podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zákona, neboť i zde nutno konstatovat, že výrok o vině spočívá na nesprávném právním posouzení skutku, jak rozvedeno výše.

Nejvyšší soud proto zrušil usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 18. 6. 2007 sp. zn. 13 To 136/2007, rovněž tak i rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 6. 3. 2007 sp. zn. 3 T 60/2006, ve

vztahu k oběma obviněným, stejně tak zrušil i všechna další rozhodnutí, která na zrušená rozhodnutí obsahově navazují, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Věc přikázal Okresnímu soudu v Kladně, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

V následujícím řízení doplní okresní soud dokazování v naznačeném rozsahu a po vyhodnocení provedených důkazů posoudí existenci a rozsah trestní odpovědnosti obviněných, a v případě, že shledá protiprávnost jejich jednání, jednak pregnantně popíše skutek a s ohledem na výše uvedené stanoví i odpovídající právní kvalifikaci skutku. Případnou konkretizaci jednání pachatele či pachatelů nelze považovat za změnu k horšímu (srov. III. ÚS 578/04).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)